

(ร่างเพื่อการปรึกษาหารือ)

เครือข่ายโรงพยาบาลชุมชนกับการปฏิรูประบบสุขภาพ

๑. วิฤตระบบบริการสุขภาพ ความคิดเชิง “ระบบ” การปฏิรูประบบ

ทั่วโลกประสบปัญหา สหรัฐอเมริกาเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด เป็นประเทศที่ใช้งบประมาณด้านสุขภาพสูงสุด มีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าที่สุด และมีบุคลากรที่มีความรู้ดีที่สุด แต่ทั้งหมดไม่ได้เป็นประกันว่าจะมี “ระบบ” ที่ดีที่สุด และระบบบริการสุขภาพอเมริกันต้องถือว่าไม่ดีเพราะขาดประสิทธิภาพ คือใช้งบประมาณมาก แต่ผลตอบแทนทางสุขภาพไม่คุ้มค่า เงินก็หมดประเทศ แต่ปัญหาเพิ่มขึ้น เช่น ปัญหาผู้สูงอายุ วิฤตระบบบริการสุขภาพเข้าไปเชื่อมโยงกับปัญหาเศรษฐกิจ และการเมืองอย่างซับซ้อนและไม่มีทางออก

วิฤตระบบบริการสุขภาพในประเทศอื่นๆ ก็ตามหลังสหรัฐอเมริกา จำเป็นต้องมีความคิดเชิง “ระบบ” และมีการปฏิรูประบบสุขภาพ ให้เป็นระบบที่ให้ผลคุ้มค่า (Cost-effective) กล่าวคือ มีความทั่วถึงเป็นธรรม คุณภาพดี และเป็นไปได้ทางการเงิน

๒. โรงพยาบาลชุมชนและระบบสุขภาพชุมชนคือจุดยุทธศาสตร์ของการปฏิรูป

ระบบสุขภาพชุมชนคือจุดยุทธศาสตร์ของการปฏิรูป เพราะระบบสุขภาพชุมชน สามารถสร้างสุขภาพดี และดูแลผู้ป่วยได้อย่างทั่วถึง โดยมีคุณภาพดีกว่าที่โรงพยาบาลใหญ่ และราคาถูกกว่าที่โรงพยาบาลใหญ่ และถ้าระบบสุขภาพชุมชนดีโดยทั่วถึงจะลดจำนวนผู้ป่วยที่ไหลบ่าไปพึ่งโรงพยาบาลใหญ่ ทำให้ลดภาระหนักของโรงพยาบาลใหญ่ให้ทำงานด้วยคุณภาพมากขึ้น อีกทั้งลดรายจ่ายเรื่องสุขภาพของประเทศลง ระบบสุขภาพชุมชนจึงเป็นจุดยุทธศาสตร์ของการปฏิรูป โรงพยาบาลชุมชนเป็นศูนย์กลางของจุดยุทธศาสตร์นี้

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมโรงพยาบาลชุมชนกับการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน

- (๑) ให้โรงพยาบาลชุมชนสามารถสร้างเสริมระบบสุขภาพชุมชนที่ดี
- (๒) โรงพยาบาลชุมชนเป็นที่สร้างความรู้และเป็นฐานในการฝึกอบรม

บุคลากรสุขภาพ

(๓) ให้การส่งเสริมโรงพยาบาลชุมชนกับการพัฒนาสุขภาพเป็นกลไกสร้าง

ความเข้าใจเชิง “ระบบ” และความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุข

มหาวิทยาลัย สภาวิชาชีพ องค์กรสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ

องค์กรชุมชนท้องถิ่น และภาคเอกชน

๔.หลักการ

ส่งเสริมความเข้มแข็งของโรงพยาบาลชุมชน ทั้งทางวิชาการ ทางการจัดการ และทางการเงิน

๕. งานการพัฒนา

(๑) โรงพยาบาลชุมชนกับการวางแผนระบบสุขภาพของอำเภอ

(๒) กำหนดกลุ่มโรงพยาบาลชุมชนเชื่อมโยงทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย

ตามพื้นที่

- มหาวิทยาลัยส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ
- โรงพยาบาลชุมชนกับมหาวิทยาลัยร่วมกันทำวิจัยระบบสุขภาพชุมชน
- มหาวิทยาลัยส่งนักศึกษาสาขาสะสุขภาพไปฝึกอบรมที่โรงพยาบาลชุมชน

(๓) โรงพยาบาลชุมชนทำงานเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง จัดตั้ง

สถาบันการเงินของชุมชนระดับตำบลให้ได้ครบทุกตำบลในอำเภอ แต่ละ

สถาบันต้องมีเงินฝากกว่า ๑๐๐ ล้านบาท

(๔) พัฒนาระบบการเงินของโรงพยาบาลชุมชนให้มีมากพอสมควรและ

คล่องตัว

(๕) บทบาทของโรงพยาบาลชุมชนในการพัฒนานโยบาย

๖.วิธีการ

(๑) มีการก่อตั้งของ “ภาคีส่งเสริมโรงพยาบาลชุมชน” เช่น กระทรวงสาธารณสุข องค์กร ส. ต่างๆ แพทยสภา สภาการพยาบาล มหาวิทยาลัย ชมรมแพทย์ชนบท มูลนิธิแพทย์ชนบท มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ องค์กรชุมชนท้องถิ่น (เพิ่มเติมได้เรื่อยๆ ตามความสนใจเข้าร่วม)

(๒) สถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน ควรเป็นองค์กรประสานงาน ทั้งการทำข้อมูล ทำการวิจัย ส่งเสริมการวิจัย และการประสานงาน รวมทั้งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ “ภาคีส่งเสริมโรงพยาบาลชุมชน” ควรออก “จดหมายข่าว เครือข่ายโรงพยาบาลชุมชน” ทั้งโดยสิ่งพิมพ์และออนไลน์ รวมทั้งการสื่อสารอื่นๆ ภาคีควรให้ความสนใจเป็นพิเศษให้มีคนทำงานที่เต็มเวลาและมีสมรรถนะสูงในสถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน อย่างต่อเนื่อง

(๓) มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะคณะแพทยศาสตร์อาจตั้ง “สถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน” เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยกับระบบสุขภาพชุมชน

(๔) มีการประชุม “การส่งเสริมเครือข่ายโรงพยาบาลชุมชน” เป็นการประชุมพัฒนานโยบาย เดือนละ ๑ ครั้ง หรือ ๒ เดือนครั้ง โดย “ภาคีส่งเสริมโรงพยาบาลชุมชน” เข้าประชุมรับฟังการนำเสนอ เรื่องจากโรงพยาบาลชุมชน โดยอาจเป็นเรื่องดีๆ เพื่อการขยายตัวต่อยอด หรืออาจเป็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องการการแก้ไข หรือเป็นประเด็นนโยบายที่มีการวิเคราะห์สังเคราะห์มาเป็นอย่างดี หรือเรื่องอื่นใด

ระหว่างประชุมควรมีการสื่อสารทางวิทยุชุมชน และอินเทอร์เน็ต ให้ผู้ที่ไม่ได้มาประชุม รับรู้และร่วมออกความคิดเห็น

ประเวศ วะสี

ยกร่าง เมื่อ ๑๐ ก.พ. ๕๖